

PWS BOEKJE VMBO-TL

2026-2027

Zorg & Welzijn
Techniek

Inhoud

Inleiding	3
PWS Planning	4
Organisatie	4
Hoe ga je beginnen?	6
Informatie/ naslagwerk.....	10
Presentatie van je PWS	13
Bijlagen.....	15
Plan van aanpak	17
Logboek.....	19
Beoordelingsformulier na contactmoment 2.....	20
Beoordelingsformulier na contactmoment 3.....	21
Beoordelingsformulier eindscore PWS	22
Beoordelingsformulier mondelinge presentatie	24

Inleiding

Dit informatieboekje is bedoeld als hulpmiddel bij het maken van je profielwerkstuk (PWS). Bovendien staan er in de bijlagen allerlei formulieren die ingevuld dienen te worden door jou en je begeleider. Lees het eerst helemaal aandachtig door en bekijk of je helemaal begrijpt wat de bedoeling is. Het is belangrijk dat je dit boekje netjes houdt en niet kwijt raakt.

In 4vmbo-t moet iedere leerling, voordat hij of zij aan het eindexamen mag meedoen, een PWS maken. Het PWS bestaat uit een schriftelijk onderzoeksverslag en wordt afgesloten met een presentatie.

De naam profielwerkstuk geeft al aan dat het onderwerp dat je kiest te maken moet hebben met het profiel dat je gekozen hebt en de vakken die daarbij horen.

- Het PWS omvat een studielast van tenminste 20 studielasturen per leerling.
- Voor vmbo-gl/tl geldt dat je profielwerkstuk met een voldoende of goed beoordeeld moet worden om te kunnen slagen.
- Er moet sprake zijn van eigen werk.
- Het profielwerkstuk bestaat uit minimaal 3000 woorden.
- Het profielwerkstuk dient getypt te worden met lettergrootte 12 en standaard regelafstand.
- In het PWS ligt de nadruk op de algemene vaardigheden:
 - informatievaardigheden (informatie verzamelen en verwerken);
 - onderzoeksvaardigheden en/of ontwerpvaardigheden;
 - communicatieve en presentatievaardigheden.
- Je maakt het PWS in een twee- of drietal.

Wij wensen je/jullie veel succes en plezier bij het maken van het profielwerkstuk!

PWS Planning

Het tijdpad voor het PWS is als volgt:

Activiteit	<u>Week / Datum</u>
Kick-off PWS in de mentorles PWS-bijeenkomst mentoren en leerlingen. PWS-boekjes worden uitgedeeld en info door mentor	Week 40
Contactmoment 1 met begeleider: Onderwerp + groepssamenstelling + begeleider (definitief)	Week 41
Herfstvakantie	Week 42
Contactmoment 2 met begeleider: Hoofdvraag + deelvragen	Week 43
Contactmoment 3 met begeleider: Plan van aanpak	Week 44
Contactmoment 4: Informatie vergaren + onderzoek doen + PWS schrijven	Week 45 t/m 46
Contactmoment 5: Vorbereiding voor het inleveren van conceptversie PWS	Week 47
Vorbereiding voor het inleveren van conceptversie PWS	Week 48
Contactmoment 6: Laatste voorbereidingen voor het inleveren van conceptversie	Week 49/50
Kerstvakantie	Week 51 en week 52
Deadline inleveren conceptversie PWS bij begeleiders	Maandag 4 januari '27
Contactmoment 7: Conceptversie bespreken met leerlingen	Week 2
Aanpassen conceptversie	Week 3
Deadline inleveren definitieve versie PWS bij begeleiders	Maandag 25 januari '27
Begeleiders geven door welke leerlingen geen PWS hebben ingeleverd aan de examencommissie Geen PWS = geen examen doen	Week 5
PWS-presentaties	Donderdag <u>11 februari</u> '27
Deadline voor de begeleiders invoeren PWS cijfers/beoordelingen	Vrijdag 18 februari '27

Organisatie

In het PWS onderzoek jij - samen met (een/twee) medeleerling(en) - een onderwerp wat je in overleg met jouw begeleider bepaalt. Het onderwerp moet binnen een vak vallen waarin je eindexamen doet. Je gaat samen met een klasgenoot werken aan het PWS en jullie gaan dat ook samen presenteren. Zorg wel dat je een geschikte onderzoekspartner hebt. Dat is iemand die (bij voorkeur) hetzelfde profiel en interesse heeft, als het kan dezelfde richting kiest, in staat is om met jou afspraken te maken en ze na te komen. Je moet tenslotte goed kunnen samenwerken met jouw partner: Samen plannen, goede afspraken maken en alles tot een goed eind brengen is cruciaal.

De titel van je PWS en de waardering worden vermeld op de cijferlijst van je diploma. Het gaat hierbij om een grote onderzoeksopdracht waarvoor sommige leerlingen veel meer tijd nodig hebben. Kijk goed naar jezelf (jouw werkwijze, werktempo, etc.) en onderschat het werk wat gedaan moet worden niet! Je bent zelf verantwoordelijk voor het hele proces van het PWS, jouw samenwerking, de planning, tot en met het inleveren van de voorlopige versie en tenslotte de eindversie van je PWS!

Let op! Ook het contact zoeken met je begeleider is jouw eigen verantwoordelijkheid. Alle eindexamendocenten zijn dit jaar PWS-begeleiders. Zoek zo snel mogelijk contact met de docent van jullie voorkeur, want een docent kan maar een beperkt aantal groepjes begeleiden! Hieronder tref je een lijstje van alle docenten die tevens PWS-begeleiders zijn:

PWS-begeleiders vmbo-t
Mw. Rodjan (NE)
Dhr. El Mouden (BIO)
Mw. Rombouts
Mw. Odijk (MU)
Dhr. El Mourabet (nask)
Dhr. Azani (WI)
Dhr. Weima (SPA)

Hoe ga je beginnen?

Stap 1:

Kies onderwerp, onderzoekspartner en begeleider.

Je hebt gekozen voor een vakkenpakket behorend tot één van de profielen zorg & welzijn of techniek. Kies van je eigen profiel een opleiding waar jullie als duo/trio in geïnteresseerd zijn. Bedenk vervolgens een onderwerp dat hoort bij het werk waarvoor je met die opleiding wordt opgeleid. Jullie onderzoek kan ook betrekking hebben op een maatschappelijk relevant thema. Misschien weten jullie al behoorlijk zeker wat jullie willen gaan doen. Als je toch geen gemeenschappelijke keuze kan maken, vraag dan hulp aan je begeleidende vakdocent, mentor, decaan, ouders of maak een keuze die dichtbij jullie interesse ligt.

Hier een paar voorbeelden, maar er zijn er natuurlijk nog heel veel meer:

Profiel	Opleiding	Onderwerp
Zorg & welzijn	Gespecialiseerd Pedagogisch medewerker	Welke buitenactiviteiten passen goed bij kinderen van 7 tot 10?
Zorg & welzijn	Verzorgende IG	Hoe groot is de eenzaamheid onder ouderen in Nijmegen?
Techniek	Ruimtelijke vormgever	Hoeveel kost het inrichten van een moderne schoolkantine?
Techniek	Middenkaderfunctionaris Bouw	Wat zijn de nieuwste technieken om een huis duurzaam te bouwen?

Het is dus belangrijk dat je uitgaat van jullie gezamenlijke belangstelling voor een vervolgonderzoek en daar een onderzoeksvraag bij bedenkt.

Over dit onderwerp moet je een hoofdvraag en deelvragen bedenken. Met wie zou je willen samenwerken? Zoek iemand aan wie je wat kunt hebben, ook als je even vastloopt met je onderzoek. Het hoeft niet iemand te zijn die dezelfde opleiding wil gaan doen, wel moet hij/zij hetzelfde profiel gekozen hebben. Bedenk goed dat jullie een gelijke inhoudelijke bijdrage aan het PWS moeten leveren.

Welke docent kan jullie het beste begeleiden bij het maken van het profielwerkstuk? Bedenk dat elke docent maar een aantal duo's kan begeleiden. Wacht dus niet te lang met het benaderen van een docent (week 38/39).

Stap 2:

Kies een hoofdvraag en deelvragen

Wanneer je een onderwerp gekozen hebt, moet je samen een hoofdvraag (dit is de vraag die je uiteindelijk wil beantwoorden) en ten minste 3 deelvragen (de antwoorden op deze vragen vormen samen een antwoord op de hoofdvraag) bedenken. Jouw begeleider zal controleren of de hoofd- en deelvragen goed gekozen en geformuleerd zijn.

Stap 3:

Kies je bronnen Je gebruikt minimaal drie verschillende informatiebronnen, zoals boeken, internetsites, krantenartikelen, cd's, brochures, films, vraaggesprekken met mensen, enquêtes e.d. Ons advies is per deelvraag tenminste 2 goede bronnen te gebruiken. Let er op dat sommige bronnen op het internet niet betrouwbaar zijn (verschillende blogs of andere sites). Deze zijn vaak geschreven door willekeurige mensen die informatie delen die niet gecontroleerd is op juistheid. Je kunt dus niet zeker weten of dit ook echt waar is.

Stap 3:

Ga aan de slag Op de volgende pagina's staat wat er allemaal in je werkstuk moet staan. Let erop dat je voldoet aan deze eisen:

Inhoud en structuur van het profielwerkstuk

Voorblad

Op de voorkant van het profielwerkstuk noteren jullie minimaal:

- een (pakkende) titel
- naam, klas en partners
- naam van de begeleidende vakdocent
- inleverdatum
- aanrader: denk ook aan een mooi ontwerp van de voorkant (afbeeldingen, foto's, etc.).

Inhoudsopgave

Gebruik een automatische inhoudsopgave voor:

- vermelding hoofdstukken en subhoofdstukken
- paginanummering

Inleiding

In de inleiding schrijf je wat je van plan bent om te gaan onderzoeken, waarom je dit wilt onderzoeken (motivatie), op welke manier je dit gaat onderzoeken, in welke stappen je dit gaat onderzoeken, etc. De relatie met je profiel(vak) en met je loopbaanoriëntatie geef je hier ook duidelijk aan, eventueel concreet de richting van je vervolgstudie. De motivatie voor de keuze van je partner(s) moet hier ook een plek krijgen. Verder moet je ook nog vertellen hoe jij denkt antwoord te gaan vinden op de hoofdvraag, welke stappen er gezet worden en met welke deelvragen je de hoofdvraag versterkt. Je legt uit wat voor soort onderzoek het wordt. Hulp hiervoor vind je in de bijlage.

Inhoud: Hoofdvraag & deelvraag

Zonder een goede vraagstelling is het onmogelijk een goed werkstuk te maken. Je moet naar een bepaald probleem vragen. Kijk uit dat die vraag niet te algemeen is. Je moet vanaf het begin weten wat de bedoeling van het werkstuk is. Zie voorbeelden voor de hoofd- en deelvragen in de bijlage.

Verschillende type onderzoeksvragen die je kunt gebruiken zijn:

- beschrijvende: op basis van onderzoek beschrijf je een situatie;

- vergelijkende: je presenteert overeenkomsten en verschillen binnen een onderwerp;
- verklarende: je zoekt antwoord op de vraag: 'hoe komt het dat ...?';
- waardebepalende: je zegt wat jij van een onderwerp vindt;
- voorspellende: je onderzoekt hoe iets in de toekomst zal kunnen zijn;
- probleemoplossende: je probeert op basis van onderzoek een (deel) probleem op te lossen.

Na de hoofdvraag bedenkt je minimaal 3 deelvragen. De deelvragen helpen om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. De hoofd- en deelvragen moeten passen bij het soort onderzoek dat jullie willen gaan uitvoeren.

Denk eraan dat vragen moeten beginnen met een vraagwoord: wie – wat – waar – wanneer – waarom – hoe – hoe vaak/lang/veel – met/door/tegen wie – waarheen – waarmee – etc.

De deelvragen werk je in aparte hoofdstukken uit. Per deelvraag moeten jullie minimaal twee A4'tjes uitwerken. Je geeft dus uitgebreid antwoord op de drie (of meer) deelvragen.

Zet je kennis m.b.t. schrijfvaardigheid in: Zorg dat ieder hoofdstuk een korte inleiding heeft. Wat kan de lezer in het hoofdstuk verwachten en welke onderwerpen worden er behandeld. Iedere alinea moet in principe ook weer een eigen thema hebben. Eindig je hoofdstuk met een korte conclusie, waarin je antwoord geeft op de deelvraag die in dit hoofdstuk centraal staat, en een verwijzing naar het onderwerp van het volgende hoofdstuk. Op deze manier bereik je samenhang in je PWS!

Conclusie

Na het behandelen van de deelvragen schrijven je een eindconclusie van ongeveer één alinea. Hierin geef je kort antwoord op de deelvragen en dus op de hoofdvraag. Onderbouw jouw antwoorden aan de hand van verschillende voorbeelden. Vat kort de essentie van ieder hoofdstuk weer samen. Leg uit in hoeverre jouw hypothese juist of onjuist was. Deze eindconclusie is gebaseerd op je volledige onderzoek, incl. de resultaten van jouw enquête of de interviews.

Afsluiting

Tot slot schrijven jij een stuk over hoe het geheel verlopen is. Jouw persoonlijke mening, de evaluatie, van je verslag krijgt hier een plek. Hierin vertellen jij over hoe het proces is geweest. Geef de verdeling van jullie werk duidelijk aan: wie heeft wat gedaan? Hoe is de samenwerking verlopen? 8 Hoe was je begeleiding? Waar liepen jullie tegenaan? Is alles wat jullie in het onderzoek van plan waren gelukt? Wat zou je in het vervolg anders doen?

Bronvermelding

Maak een lijst met bronnen die je hebt gebruikt (minimaal 2 per deelvraag). Hoe meer bronnen worden bestudeerd, hoe meer je te weten komt over het onderwerp.

- Boek: titel, schrijver, uitgever, jaar van uitgave - Internet: URL-adres hoofsite, datum van laatste bezoek
- Tijdschrift: titel, uitgever, jaar van uitgave, uitgave nummer
- DVD: titel, regisseur, jaar van uitgave Let op dat een blog van je buurman (bij wijze van spreken) geen betrouwbare bron is en dus niet gebruikt mag worden.

- Bij een foto, grafiek, etc. ook bron vermelden! Je moet minimum drie verschillende soorten bronnen gebruiken bijv. internet, boek, etc. Dus, niet drie verschillende internetsites! Wikipedia mag je gebruiken als naslagwerk. Je mag deze site niet als bron gebruiken!

Aandachtspunten bronnen:

- Overzicht bronnen in de bijlage op een aparte pagina weergeven;
- Boeken, brochures, foto's, plaatjes e.d. ook vermelden;
- Je geïnterviewde is ook een bron, dus ook vermelden;
- Kies bijvoorbeeld uit de volgende bronnen en noteer ze op deze manier:

o Boek: titel, schrijver, uitgever, jaar van uitgave

o Internet: URL-adres hoofsite, datum van laatste bezoek

o Tijdschrift: titel, uitgever, jaar van uitgave, uitgave nummer

o DVD: titel, regisseur, jaar van uitgave

Plagiaat

Bij het inleveren wordt een plagiaat-controle gedaan. Knip- en plakwerk is plagiaat, oftewel 'letterdieverij' en dat is fraude, dus niet toegestaan! Wees dus zeer voorzichtig met internetbronnen. Vermijd in ieder geval knip-en-plak werk!

Jouw tekst moet eigen origineel werk zijn! Kopiëren is het presenteren van andermans werk als eigen werk en mag dus niet. Chat GTP gebruiken evenmin! Veranderen van een paar woordjes in een gevonden tekst maakt het geen eigen werk. Je mag natuurlijk hulpbronnen gebruiken en altijd citeren/verwijzen naar een stuk tekst. Echter, je mag nooit letterlijk kopiëren! Wanneer je een bron citeert moet de tekst cursief staan. Je mag ook met 'voetnoten' werken. Citeren is het overnemen van een aantal zinnen van een bron, met een duidelijke vermelding van die bron er direct bij. Citeren is erop gericht een extra waarde te geven aan een argument dat je gebruikt. Voorbeeld: een mening van een auteur of onderzoeker, een bijzondere manier waarop iemand iets verwoordt of een verhelderend grafiekje.

Informatie/ naslagwerk

Soorten onderzoek

Men kan kiezen uit de volgende soorten onderzoek (of een combinatie ervan):

Met kwalitatief onderzoek kun je inzicht verkrijgen in onderwerpen waar nog weinig kennis over is. Veelgebruikte kwalitatieve dataverzamelingsmethoden zijn interviews met open vragen, kwalitatieve observaties en literatuurstudies over concepten of theorieën.

Kwantitatief onderzoek kan worden ingezet om feiten te verzamelen die kunnen worden gegeneraliseerd naar een grotere populatie. Veelgebruikte kwantitatieve dataverzamelingsmethoden zijn experimenten, kwantitatieve observaties en enquêtes met gesloten vragen. Wil je gedrag of meningen van mensen beter begrijpen? Dan zijn kwalitatieve methoden interessant. Wil je juist iets in getallen laten zien? Kies dan voor kwantitatief onderzoek. Je doet eigenlijk altijd een literatuuronderzoek. Hierbij vergelijk je verschillende bronnen en combineer je deze om tot een antwoord te komen op de vragen. Maar er zijn meer mogelijkheden:

Enquête (kwantitatief)

- Te gebruiken om een grote groep mensen te ondervragen. Je krijgt dan statistisch de meest betrouwbare en representatieve uitslag. Je kunt bijvoorbeeld naar hun gedrag vragen: "Hoe vaak gebruikt u Facebook per dag?" Of naar hun voorkeuren: "Welke sociale media gebruikt u het meest?" Je kunt een enquête telefonisch, persoonlijk, schriftelijk of online afnemen. Met online-programma's zoals SurveyMonkey kun je direct tabellen en grafieken laten maken van jouw onderzoeksresultaten.

Aandachtspunten enquête:

- Min. 20 personen per onderzoek betrekken.
- Wie is je doelgroep? Hoeveel personen, hoeveel vragenlijsten om representatief, zinvol te zijn?
- Altijd vooraf toelichting motivatie geven: onderzoek voor schoolopdracht. Vragen of mensen bereid zijn, aangeven waar en wanneer ze antwoorden in moeten leveren en of ze geïnteresseerd in vervolg zijn.
- Gebruik meerkeuzevragen. (Bolletjes/hokjes of vijfpuntsschaal) Gesloten vragen > makkelijker om te zetten in grafiek e.d.
- Kijk naar modellen op internet!
- Vragen nummeren.
- Afsluiten met bedankje.
- Ook dit is een onderdeel van je onderzoek, geen aanhangsel.

Interview (kwalitatief)

Tijdens een interview stel je in een persoonlijk gesprek gericht vragen aan iemand. Je gebruikt interviews om achter (persoonlijke) meningen, behoeften en motivaties te komen. Stel altijd open vragen. Neem het gesprek op met je telefoon of schrijf tijdens het interview steekwoorden op zodat je alles onthoudt. Vraag hiervoor altijd eerst toestemming aan degene die je interviewt! De resultaten van interviews zijn niet statistisch representatief, maar geven een indicatie van wat er leeft bij deze groep.

Aandachtspunten interview:

- Min.1 persoon per samenwerkingspartner interviewen. (Geen Jorismavo personeel of leerlingen.) - Geef aan wie je interviewt en waarom, wat is de functie van de geïnterviewde, wat kun jij van hem/haar leren. Het gaat om een deskundige.
- Inhoudelijke vragen verwerken die ertoe doen, waar jij dus wijzer van wordt.
- Keuze voor het verwerken in je werkstuk: o of vragen noteren en daaronder antwoorden > vragen vet; o of antwoorden in vragen verwerken.
- Vragen nummeren, minstens 10 minstens 10 vragen formuleren!
- Je interview geeft informatie die je bij je conclusies moet betrekken. Je kunt het interview als een apart hoofdstuk opnemen en anders in de bijlage de vermelden.
- Afsluiten met bedankje.

Observatie (kwalitatief)

Observeren doe je met je ogen en oren, je neemt dus dingen of gedrag waar. Je oefent er zelf geen invloed op uit. Ga bijvoorbeeld met je hond naar het park. Wat doet hij allemaal? Wanneer blaft hij? Welk gedrag laat hij zien als hij een andere hond tegenkomt? Je zegt of doet zelf helemaal niets, je kijkt en luistert alleen en registreert. Dit kun je ook doen bij mensen. Je kunt bijvoorbeeld observeren hoeveel fietsers op een kruispunt door rood rijden. Of bekijken hoe mensen zich gedragen als ze in de supermarkt in een lange rij staan te wachten.

Experiment (kwantitatief)

Er zijn twee soorten experimenten: natuurwetenschappelijk (proefjes in een laboratorium) en sociaalwetenschappelijk (gedrag van mensen). Een voorbeeld van de eerste is bijvoorbeeld als je test wat de invloed van wifi-straling is op de groei van een plant. Een voorbeeld van een sociaalwetenschappelijk experiment is als je test of mensen na het zien van gewelddadige filmpjes anders reageren op foto's van boze mensen dan de proefpersonen die daarvoor een natuurfilmpje hebben bekeken.

Voorbeelden van hoofd -en deelvragen

Hoofdvraag – Is er een oplossing voor het brandstoffenprobleem?

Deelvraag 1 Welke soorten traditionele en moderne brandstoffen zijn er?

Deelvraag 2 Wat doet de overheid om het gebruik te regelen?

Deelvraag 3 Hoe wordt hier bij de bouw van panden rekening mee gehouden?

Hoofdvraag – Waar moet ik op letten bij het starten van een eigen onderneming?

Deelvraag 1 Welke zaak wil ik beginnen?

Deelvraag 2 Hoe onderzoek ik of er een markt voor is?

Deelvraag 3 Aan welke regels moet ik me houden?

Deelvraag 4 Met welke opstartkosten moet ik rekening houden?

Hoofdvraag – Wat is het verschil tussen het adopteren van een kind en het plaatsen van een kind in een pleeggezin?

Deelvraag 1 Wat is adoptie?

Deelvraag 2 Wat is een pleeggezin?

Deelvraag 3 Welke kosten komen hierbij kijken?

Deelvraag 4 Welke opvang is beter voor een kind en waarom?

Presentatie van je PWS

Je sluit je profielwerkstuk af met een (mondelinge) presentatie. Samen met je partner(s) hebben jullie max. 15 minuten om mondeling toe te lichten wat jullie hebben onderzocht, hoe jullie dit hebben gedaan en wat jullie conclusies zijn. Ouders, docenten en medeleerlingen zullen hierbij aanwezig zijn en vormen het publiek.

De voorbereiding

In de weken ervoor maak je de presentatie. Deze bespreek je voor de presentatie met je begeleider. Op school krijg je ook een presentatietraining. Maak hier handig gebruik van, neem actief deel aan deze training! Let erop dat de presentatie duidelijk is. Je moet de mensen meenemen door je onderzoek en daarna weergeven wat eruit gekomen is. Je moet hierbij er van uit gaan dat de mensen die naar jouw presentatie kijken geen verstand hebben van jouw onderwerp.

Tijdens het presenteren van je werkstuk kijk je ook terug op het proces.

Beantwoord in de presentatie ook deze vragen:

- Als je terugkijkt, vind je dat je een goed onderwerp hebt gekozen voor jouw profielwerkstuk?
- Oriëntatie: hoe ben je tot de keuze gekomen van dit onderzoek en waarom heb je voor dit onderwerp gekozen?
- Uitwerking/uitvoering: hoe ben je te werk gegaan en hoe is dat gegaan? Had je achteraf iets op een andere manier willen aanpakken?
- Conclusie: heb je alles uit je onderzoek gehaald? Heb je de best mogelijke conclusie kunnen trekken?

Let erop dat je deze vragen niet alleen met "ja" of "nee" beantwoordt. Geef ook aan waarom je iets vindt.

Aandachtspunten presentatie

Waarom?

- Het kan leuk kan zijn om anderen te vertellen waar jij al die tijd mee bezig bent geweest; bovendien leer je er wat van.
- Het houden van een goede presentatie is tegenwoordig (bij je vervolgopleiding) een gewilde competentie (= vaardigheid).
- Let op! Het is niet herkansbaar!

Wat?

- Een presentatie van 15 minuten.
- Met gebruikmaking van boeiend materiaal:

- o PowerPointpresentatie/ Prezi;
- o Poster, muurkrant;
- o (Natuur/scheikundige) proef uitvoeren;
- o Filmpje/video - Eigen website;
- o Ontwerp uitvoeren;
- o Ander materiaal dat jullie verzameld hebben gedurende jullie onderzoek;
- o Ook een discussie of een spel(letje) kan onderdeel zijn van je presentatie.

Hoe?

- Geef een korte samenvatting van je geschreven werkstuk.
- Ga uit van de indeling van je verslag.
- Gebruik materiaal om je verhaal te ondersteunen, te verduidelijken en te verfraaien.

Praktische tips

- Denk aan je houding: De 5 'S'-en: Stappen, Stoppen, Staan, Stilte, Spreken.
- Denk ook aan: bewegen, aanwijzen, niet friemelen, handen niet in broekzak, klas in kijken, je stemgebruik e.d.
- Houd een presentatie, lees dus niet voor.
- Zorg dat je illustratiemateriaal (PP) er verzorgd en duidelijk uitziet.
- Gebruik alleen steekwoorden, controleer of je tekst goed leesbaar is.
- Pas op voor te veel verschillende kleuren, geel is bijv. vaak moeilijk zichtbaar.
- Wees voorzichtig met het gebruik van "special effects", muziek e.d.
- Leer je presentatie uit je hoofd en oefen vooraf genoeg.

Niet vergeten! Regel ruim van tevoren met je begeleider wat je nodig hebt aan apparatuur, en dergelijke. Zorg dat je op de dag van de presentatie controleert of alles klaar staat en werkt. Het is jouw verantwoordelijkheid dat de presentatie goed verloopt. Zorg dat je presentatie ook op USB-stick staat en niet alleen online! Als je tijdens je presentatie een filmpje wilt laten zien, zorg dan dat je dit ook op USB-stick hebt staan.

Beoordeling presentatie

Dit cijfer wordt aan de hand van het beoordelingsformulier, die je hier aan het eind van dit document ziet, vastgesteld door de vakdocenten die bij je presentatie aanwezig zijn.

Bijlagen

Startformulier Profielwerkstuk vmbo-t 2026-2027

Dit formulier aan je mentor in week 39 laten zien

Naam:

Klas:

PWS-maatjes:

Begeleider:

Onderwerp:

Voorlopige hoofdvraag:

-

Mogelijke deelvragen:

-

-

-

-

**Motiveer de keuze voor bovenstaande vraag en onderwerp.
(Waarom is dit onderwerp interessant en relevant (het onderzoeken waard)?**

Onder welk vak valt jullie onderwerp?

Hoe zou je het onderzoek aanpakken en welke resultaat verwacht je?

Naam begeleider:

Handtekening akkoord begeleider:

Datum:

Plan van aanpak

Namen:	
Begeleider:	
Onderwerp:	
Onderzoeksplan	
Hoofdvraag (Onderzoeksvraag)	
Deelvragen	
Werkwijze	
Informatiebronnen Hulpmiddelen	
Presentatievorm verslag	
Taakverdeling	

Tijdplan			
Activiteit	Duur	Wanneer? (maand, weeknr., dag)	Wie?

Logboek

Naam leerling:				LOGBOEK
Naam partners:				
Datum	Tijd	Plaats	Verrichte werkzaamheden	Opmerkingen (problemen, oplossingen, afspraken)

Beoordelingsformulier na contactmoment 2

(In te vullen door de begeleider)

Beoordelingsaspecten	Onvold.	Vold.	Goed	Afspraken/ opmerkingen
Hebben het onderwerp/ontwerp en de daarbij behorende (voorlopige) onderzoeksvraag een vakinhoudelijk niveau dat past bij het schooltype? Denk aan: - Duidelijkheid van de vraag - Inhoudelijke kwaliteit en diepgang - Originaliteit				
Heeft de leerling de juiste formulering van de onderzoeksvraag? - Heeft de leerling je juiste deelvragen opgesteld?				
Heeft de leerling een duidelijk en realistisch plan van aanpak gemaakt en is het werk haalbaar binnen de gestelde tijd? Denk aan: - Noodzakelijke activiteiten genoemd - Logische volgorde van activiteiten - Realistische tijdplanning - Uitvoerbaarheid - (Eventueel taakverdeling)				
Heeft de leerling een goed overzicht van geschikte informatiebronnen? Denk aan: - Volledigheid van de informatiebronnen - Betrouwbaarheid van de bronnen - Variatie van de bronnen - Beschikbaarheid van de bronnen				
Is er een begin gemaakt met het logboek?				
Mag de leerling doorgaan naar de volgende fase?				
Afgetekend door:				Datum:

Beoordelingsformulier na contactmoment 3

(In te vullen door de begeleider)

Beoordelingsaspecten	Onvold.	Vold.	Goed	Afspraken/ opmerkingen
Wat is de kwaliteit van het logboek tot nu toe? Denk aan: - gemaakte keuzes - overzichtelijkheid - volledigheid				
Spoort het logboek met het plan van aanpak, ligt de leerling op schema?				
Heeft de leerling geschikte informatiebronnen aangeboord en / of experimenten uitgevoerd en indien nodig de onderzoeksvraag bijgesteld?				
Heeft de leerling de informatie/ (meet)resultaten geordend, geschematiseerd en gestructureerd? Denk aan: - Leesbaarheid en volledigheid van diagrammen, grafieken en tabellen. - Geeft het concept tot nu toe vertrouwen in een - Goede afronding?				
In welke mate heeft de leerling ook zelfstandig gewerkt? Denk aan: - Heeft de leerling zelf de juiste beslissingen genomen?				
Mag de leerling doorgaan naar de volgende fase?				
Afgetekend door:				Datum:

Beoordelingsformulier eindscore PWS

In te vullen door begeleider

Proces

1.	Het groepje heeft zich aan de gemaakte afspraken gehouden.	O V G
2.	Er is sprake geweest van een eerlijke taakverdeling (zie logboek + evaluaties)	O V G

Schriftelijk deel

3.	Volledigheid, zie pagina 14: in het werkstuk zijn de volgende opgenomen: - voorblad/titelpagina; - Inhoudsopgave; - Inleiding; - Middenstuk; - Slot/conclusie; - Bijlagen (bronnenlijst / logboek / evaluaties.) Let op: indien het werkstuk niet compleet is, kan het niet beoordeeld worden.	O V G
4.	Kwaliteit onderzoeksvraag	O V G
5.	Uitwerking deelvragen: A: de deelvragen zijn in voldoende mate beantwoord; B: De leerlingen hebben kwalitatief goede informatie over het onderwerp verwerkt.	O V G
6.	De inleiding bevat de volgende onderdelen: - uitleg waarom onderwerp gekozen is; - hoofd- en deelvragen worden genoemd; - manieren van aanpak worden besproken; - in grote lijnen wat weergegeven wat er in het werkstuk aan de orde komt. -	O V G
7.	De conclusie bestaat uit: - samenvatting van de antwoorden op onderzoeksvragen of een algemene conclusie ;	O V G
8.	Persoonlijke evaluaties + logboek	O V G

9.	Lay-out / verzorging - Lettertype Verdana 12, logische pagina-indeling; - werkstuk ziet er verzorgd uit en is voorzien van passende illustraties.	O V G
10.	Leesbaarheid: - De leerlingen hebben de gevonden teksten omgezet in zelfgeschreven tekst. - De spelling en de schrijfstijl vormen geen belemmering voor de leesbaarheid.	O V G
11.	Plagiaat Niet meer dan 25% procent plagiaat.	O V G
	Eindbeoordeling:	O V G

Beoordelingsformulier mondelinge presentatie

Naam leerling:

PWS onderwerp:

Beoordelaar:

Wijze van presenteren 50%:					
1. De spreker is (omcirkel het cijfer):					
- onduidelijk en slecht verstaanbaar	1	2	3	4	5
- tamelijk duidelijk en verstaanbaar	6	7			
- duidelijk en verstaanbaar	7	8			
- zeer duidelijk en verstaanbaar	9	10			
2. De spreker toont (omcirkel het cijfer):					
- weinig enthousiasme	1	2	3	4	5
- enig enthousiasme	6	7			
- enthousiasme	7	8			
- enorm enthousiasme	9	10			
3. De spreker houdt zich (omcirkel het cijfer):					
- niet aan de spreektijd	6	7			
- redelijk aan de spreektijd	7	8			
- aan de spreektijd	9				
- strikt aan de spreektijd	10				
4. De ingezette hulpmiddelen zijn (omcirkel het cijfer):					
- slecht voorbereid en/of niet functioneel	1	2	3	4	5
- (ietwat slordig) voorbereid en/of niet altijd functioneel	6	7			
- goed voorbereid en functioneel	7	8			
- zeer goed voorbereid en origineel en functioneel	9	10			
5. De spreker beantwoordt de vragen (omcirkel het cijfer):					
- summier	1	2	3	4	5
- in voldoende mate	6	7			
- in uitgebreide mate	7	8			
- uitvoerig en met overtuiging	9	10			
Totaal: /5					

Z.O.Z. voor beoordeling inhoud

B. Inhoud 50%:					
1. De presentatie toont (omcirkel het cijfer):					
- weinig diepgang	1	2	3	4	5
- enige diepgang	6	7			
- voldoende diepgang	7	8			
- zeer veel diepgang	9	10			
6. De opbouw van de presentatie (omcirkel het cijfer):					
- slecht en de kern wordt niet goed uitgewerkt	1	2	3	4	5
- zichtbaar en de kern wordt goed uitgewerkt	6	7			
- goed en de kern wordt goed uitgewerkt	7	8			
- helder en sterk en de kern wordt zeer goed uitgewerkt	9	10			
Totaal: /2 =					

Eindtotaal (A+B) / 2:	
-----------------------	--